

DPN za območje hidroelektrarne Brežice

naslov projekta: DPN za območje hidroelektrarne Brežice

odg. vodja izdelave DPN: mag. Jelka Hudoklin, u. d. i. k. a.

projektivni podjetji: Acer Novo mesto d.o.o. in Savaprojekt, d. d.

sodelavci: Damjana Pirc, u. d. i. k. a., Petra Žarn, u. d. i. g., Petra Ereš Malus, u. d. i. k. a., Lucija Simončič, u. d. i. k. a., Polona O. Zorčič, u. d. i. k. a., Anica Romih, g. teh., mag. Radovan Nikić, u. d. i. g., Suzana Simič, u. d. i. k. a., dr. Liljana Jankovič Grobelšek, u. d. i. a., Maja B. Hrastar, u. d. i. a.

lokacija: občini Krško in Brežice

leto sprejetja DPN: 2012

velikost objekta: 2.350 ha

tip objekta: hidroelektrarna, zbirni center za odpadke, obvoznica, rekreacijska območja, nadomestni habitati idr.

Hidroelektrarna Brežice je načrtovana kot peti člen v verigi hidroelektrarn na spodnji Savi. Obmejna lega območja in nujnost reševanja protipoplavne zaščite naselij, različne razvojne pobude in številne okoljske omejitve so pred številne deležnike v postopku priprave DPN postavljale posebne izzive. Priprava tako kompleksnega DPN je zahtevala usklajevanja številnih pobudnikov, investitorjev in različnih projektnih rešitev, kar je bilo še posebej težavno zaradi že dolgoletno nedorečenih prioritiet med razvojnimi in varstvenimi interesi v prostoru, predvsem med cilji varstva kmetijskih zemljišč, ohranjanja narave in rabe obnovljivih virov energije.

Obravnavano območje sega v občini Krško in Brežice in obsega 12 km dolg odsek Save od HE Krško do sotočja Save in Krke. Zaradi zahtev za zagotavljanje protipoplavne zaščite za naselja na vplivnem območju in za upoštevanje dogovorjenega vodnega režima Save na državni meji z Republiko Hrvaško so v DPN vključene zelo obsežne retenzijske površine za zadrževanje visokih voda, tako da območje DPN obsega kar 2.350 ha. Tu veljajo še številne druge okoljske omejitve; med drugim so na delu območja opredeljena območja Natura 2000, poleg tega so na pretežnem delu območja najboljša kmetijska zemljišča, nekaj je tudi arheoloških območij. Jezovna zgradba s strojnico HE Brežice je načrtovana v bližini starega mestnega jedra mesta Brežice in brežiškega gradu, na delu območja pa veljajo tudi omejitve zaradi bližine Nuklearne elektrarne Krško. Z DPN so poleg same hidroelektrarne in spremljajočih ureditev (visokovodno-energetski nasipi in akumulacijski bazen, dostopna cesta, priključni kablovod, prehod za vodne organizme, raznovrstni in obsežni nadomestni habitati) umeščene v prostor še številne druge prostorske ureditve: splavnica, protipoplavni nasipi, center za zaposlene in obiskovalce hidroelektrarne, premostitve Save, različne rekreacijske ureditve, kolesarske poti, zbirni center za odpadke, čistilna naprava pri Brežicah in del obvoznice Krškega. Na območjih retenzije, na katerih niso načrtovane prostorske ureditve, DPN določa prostorske izvedbene pogoje za rabo prostora, s čimer pravzaprav prevzema vlogo občinskega prostorskega načrta.

Zaradi izrednih visokih voda, ki so prizadele Posavje v zadnjih letih, je vse višja tudi ozaveščenost javnosti, ki je v postopku priprave DPN izpostavila predvsem zahteve za čim hitrejšo zagotovitev poplavitve varnosti. V postopku priprave tega DPN je bilo tudi na podlagi sodelovanja z lokalnima skupnostma in širšo javnostjo opravljenih veliko prilagoditev projektnih rešitev protipoplavnih ukrepov.

Posebej velja izpostaviti, da vsebina in postopek priprave tega DPN nekoliko odstopata od večine drugih DPN – delno zaradi navedenih posebnosti načrtovanih ureditev in okoljskih omejitev, delno pa zaradi sprememb zakonodaje, ki so DPN (oz. DLN) opredelile kot prostorski akt za območje in ne kot prostorski akt za prostorsko ureditev. Zato so bile v DPN na podrobni (izvedbeni) ravni načrtovane številne prostorske ureditve, tako da DPN rešuje zelo kompleksno prostorsko problematiko v zelo velikem detajlu. V njegovo pripravo so bili vključeni različni, številni ter medsebojno komajda usklajeni deležniki (pobudniki, naročniki, investitorji, projektanti oz. izdelovalci različnih strokovnih podlag, pa tudi številni nosilci urejanja prostora). Ob pripravi DPN je potekalo dolgotrajno usklajevanje projektnih rešitev za posamezne ureditve, ki so se razlikovale glede vsebine, stopnje podrobnosti in faze obdelave, pri čemer pa zakonodaja ne predvideva nosilca tovrstnih usklajevanj, ki bistveno presegajo pristojnosti koordinatorskega in izdelovalca DPN. Usklajenost rešitev v sprejetem DPN je rezultat dolgotrajnih usklajevanj, volje in znanja vseh sodelujočih. Vendar pa je treba poudariti, da so se na primeru tega DPN pokazale slabosti takratne zakonodaje in nenazadnje položaja prostorskega načrtovanja, ki je izgubilo svoje nekdanje pristojnosti za usklajevanje nasprotujočih si interesov v prostoru.